

Lezers over
een leven
zonder
kinderen

Tekst: MARLOES DE MOOR
Foto's: SHUTTERSTOCK, PRIVÉARCHIEF

'HET GEMIS IS ER NOG VAAK'

Leven zonder kinderen kent vele vormen: van een bewuste keuze tot een onvervulde wens of het verlies van een kind. Naar aanleiding van ons eerdere artikel in MAX Magazine 2 over kinderloosheid deelden lezers openhartig hun ervaringen. Hun verhalen laten zien hoe ieder op zijn eigen manier betekenis geeft aan een leven zonder ouderschap.

'GEEN BEWUSTE KEUZE'

Voor lezer Ria van Berkel-van Buuren (71) was het geen bewuste keuze om kinderloos te zijn. "Mijn man en ik zijn helaas zonder kinderen gebleven. We zijn binnenkort 52 jaar getrouwd, maar het gemis is er nog vaak. Zeker tijdens de feestdagen. Dan hoor je in je omgeving dat ouders met kinderen en kleinkinderen bij elkaar komen en gezellig samen zijn. De intocht van Sinterklaas is ook zo'n moment. Daar kunnen we samen enorm van genieten, van al die kleine blije koppies." Ria benadrukt het belang van zelf betekenisvolle momenten creëren: "We vieren altijd onze verkeringsdag, verlovdag en trouwdag. Want je moet zelf de slingers ophangen."

'NAMEN AL BEDACHT'

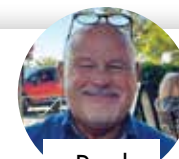
Maria (64) deelt het verdriet van een onvervulde kinderwens. "Ruim 35 jaar geleden dachten wij als bijna dertigers: eerst trouwen, dan kinderen. De namen waren al bedacht. Minstens twee wilden we er en een hobbyboerderij met veel dieren. Groot was ons verdriet toen wij er na veel medische behandelingen achter kwamen dat het ons om onbekende redenen niet zou lukken. De hobbyboerderij kwam er, onze zeer gewenste kinderen niet. Dit doet ons nog elke dag pijn en komt soms extra hard binnen, bijvoorbeeld rond Vader- en Moederdag. Door familie en de buitenwereld wordt het nog steeds niet begrepen en daarom vaak doodgezwegen." Toch vond ook zij troost in andere vormen van leven: "Gelukkig heeft het ons wel dichterbij elkaar gebracht. We genieten samen van alle dieren, al compenseert dat het gemis niet, zoals sommigen denken."

Siena

'GEEN SPIJT VAN'

Siena Engels (77) koos juist bewust voor een leven zonder kinderen: "Begin jaren 70 was er nog niets op het gebied van kinderopvang. Gezien mijn baan als hoofd personeelszaken en loonadministrateur heb ik bewust gekozen om geen moeder te worden en mij volledig op mijn werk te richten. Ik heb nog steeds geen spijt van mijn keuze. Mijn moeder zei weleens dat zij ons toekomstige kindje wel wilde grootbrengen. Erg lief, maar naar mijn mening niet de bedoeling van het moederschap. Zij heeft mij altijd veel aandacht gegeven en mij laten zien wat een goede moeder doet en is."

Paul

'WEINIG RUIMTE VOOR'

Ook Paul van der Veen (68) legt uit hoe tijd en maatschappelijke omstandigheden een rol kunnen spelen. "Ik heb al 47 jaar een vaste homoseksuele relatie. Toen wij elkaar leerden kennen, waren we nog tweederangsburgers en werden we wettelijk gediscrimineerd. Daardoor zijn we kinderloos gebleven. Achteraf hebben we daar geen spijt van; ons leven liet weinig ruimte over voor kinderen. Misschien zouden meer mensen tegenwoordig eens moeten nadenken over de overbevolking en de gevolgen daarvan."

'TROTSE TANTE'

Voor sommigen biedt betrokkenheid bij andere kinderen troost en betekenis. Een lezere die anoniem wil blijven, schrijft: "Toen uitkwam dat mijn lichaam geen kinderen kon voortbrengen, zei mijn broer: 'Kinderen zijn niet ons eigendom.' En zo beleef ik het ook. De vier kinderen van mijn broer horen bij mijn leven. Het zijn schitterende individuen, gevormd door hun ouders én hun trotse tante."

'Door familie en de buitenwereld wordt het nog steeds niet begrepen en doodgezwegen'

'EEN ENORME KLAP'

Het verlies van een kind voegt een extra dimensie van verdriet toe. Inez Hoogeboom (69) schrijft: "Wij hadden een gehandicapte dochter die vier jaar geleden is overleden aan eierstokkanker. Ze mocht 39 jaar worden. Voor ons een enorme klap." Ze merkt hoe moeilijk anderen het vinden om hiermee om te gaan: "Mensen gaan er nog altijd vanuit dat het hebben van kinderen vanzelfsprekend is. Ze weten zich geen houding te geven als ik de reden vertel."

Inez

UITEENLOPENDE GEVOELENS

Deze reacties laten zien dat leven zonder kinderen voor iedereen iets anders betekent. Voor de één gaat het gepaard met pijn of gemis, voor de ander is het een bewuste keuze. Achter kinderloosheid schuilt vaak veel meer dan de woorden 'gewenst' en 'ongewenst'. ■

PSYCHOLOOG JEFFREY WIJNBURG: 'SOMS VLOEK, SOMS ZEGEN'

"Verliefd, verloofd, getrouwd. En de volgende stap is voor velen logischerwijs: kinderen. Tenminste, zo was ooit de maatschappelijke norm. Een huwelijk zonder kinderen werd als mislukt beschouwd. Maar de tijden zijn veranderd. Steeds vaker kiezen stellen voor een leven zonder kinderen. Heel bewust. En dat doen zij omdat zij een sterke hang hebben naar persoonlijke vrijheid."

Avontuurlijk leven

"Onlangs nog vertelde een bevriend echtpaar mij dat zij hun baan hadden opgezegd om voor onbepaalde tijd door Europa te reizen in hun camper. Zij zouden onderweg wel een manier vinden om wat geld te verdienen en op die manier hun leven een avontuurlijke schwing geven. 'Het vooruitzicht om aan kinderen te beginnen benauwde ons zó dat we daar een streep door hebben gezet, vertelden ze. 'Wat toen overbleef was bewegingsvrijheid. En daar gaan we nu gebruik van maken.' Tegelijkertijd zijn er ook veel stellen met een uitdrukkelijke kinderwens, maar bij wie het maar niet wil lukken. Vaak zijn alle vruchtbaarheidsklinieken de revue gepasseerd en dan nog blijft het stel kinderloos. Met afgunst wordt dan gekeken naar al die andere stellen die wél kinderen hebben. Dat alleen al versterkt het gevoel van gemis. Wat overblijft is adoptie, een keuze die niet eens heel formeel gedaan hoeft te worden. Er zijn zo veel kinderen die, als het ware, informeel geadopteerd kunnen worden door als 'invalvader' of 'invalmoeder' liefdevolle relaties te ontwikkelen. Zeker als je wat ouder geworden bent, zijn er talloze kinderen die maar wat graag een bonusopa of bonusoma zouden willen."

'Naar binnen gericht'

"Wat is het psychologisch effect op mensen die door het leven gaan zonder kinderen? Welnu, daar lijdt de ene mens meer onder dan de ander. Risico is wel dat mensen zonder kinderen een zekere mate van egocentrisme ontwikkelen. En dat is logisch. Want wie altijd alleen maar kind blijft van zijn ouders en zelf geen ouder wordt van zijn eigen kind, zal in sterke mate naar binnen gericht blijven. Toch blijft het voor iedereen verschillend. Voor de één is het een vloek, voor de ander een zegen. En in beide gevallen geldt zoals Ria het zo treffend zegt: 'Je moet zelf de slingers ophangen.'"

